

För barn, unga och vuxna
med utvecklingsstörning

Nina Alander

**Riksförbundet för Barn, Unga och
Vuxna med utvecklingsstörning, FUB**

**REMISSVAR
2015-05-28**

Socialdepartementet

Remiss – Trygg och effektiv utskrivning från slutenvård (2015:20)

Riksförbundet FUB är en intresseorganisation som arbetar för att barn, ungdomar och vuxna med utvecklingsstörning ska kunna leva ett gott liv. Vi är cirka 26 500 medlemmar i lokalföreningar runt om i landet. Personer med utvecklingsstörning och deras anhöriga är medlemmar i FUB liksom många andra som delar vår grundsyn.

Sammanfattning

Riksförbundet FUB välkomnar och instämmer i huvudparten av de av Socialdepartementet lämnade förslagen som ställer många direkta krav direkt till landstingen samt kommunerna

I det följande utvecklar vi våra synpunkter på delar av förslaget.

Riksförbundet FUB håller med om en större flexibilitet är nödvändig i samband med utskrivning från slutenvård för att höja patientsäkerheten både när det gäller t.ex. upprättande av samordnade individuella planer och när det gäller kommunernas utredningar av insatser i dessa lägen.

Som utredningen skriver är även individuella planer enligt LSS teoretiskt sett samordnade på samma sätt som de i hälso- och sjukvårdslagen samt socialtjänstlagen och Riksförbundet FUB hade därför önskat att det även fanns en hänvisning till LSS individuell plan i den nya föreslagna lagen för att minska förvirring bland patienter, anhöriga och t.ex. handläggare med frågor kring om individuella planer enligt socialtjänstlagen, hälso- och sjukvårdslagen samt LSS är samma sak. Det ligger inte många år tillbaka i tiden då individuella planer var ovanliga men i samband med lagändringar i LSS 2011 blev kommunerna skyldiga att erbjuda en person som har eller kommer att få en insats enligt LSS en individuell plan och sedan dess har fler upprättats. Fortfarande får Riksförbundet FUB signaler om att upprättandet av individuella planer ofta inte fungerar och ser mycket olika ut beroende på var man bor om någon plan finns och ibland blandas individuella planer ihop med genomförandeplaner.

Om skyldigheten att upprätta en samordnad individuell plan enligt nya lagförslaget finns i socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen samtidigt som LSS stadgar en skyldighet för handläggarna att upprätta en individuell plan om patienten som skrivs ut bedöms behöva en LSS-insats så kan frågan för handläggaren bli om denne behöver upprätta två stycken samordnade planer, dvs. en individuell plan enligt LSS samt en samordnad individuell plan i enlighet med

Riksförbundet FUB

www.fub.se

Postbox 6436, 113 82 Stockholm
Besöksadress: Gävlegatan 18 C

Telefon: 08-508 866 00
Telefax: 08-508 866 66

Org.nr: 80 20 06-1704
E-post: fub@fub.se

Bankgiro: 646-0729
PlusGiro: 40 58 88-9

Bankgiro för gåvor: 900-8038
PlusGiro för gåvor: 90 00 57-1

socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen. Riksförbundet FUB tror därmed att en hänvisning till LSS bör stå med i den nya lagen för förtydligande och för att individuella samordnade planer oavsett lag har samma status.

Vidare välkomnar Riksförbundet FUB att samverkansproblematiken åter igen tas upp och håller med SKL och Socialstyrelsens uttalande från 2001 om att det inte går att lagstifta om sunt förnuft som leder till gott samarbetsklimat mellan berörda vårdgivare. Att, som utredningen skriver, de mest sjuka som behöver insatser från flera olika aktörer är en patientgrupp som hamnar mellan stolarna när olika aktörer inte håller samman den vård och omsorg de behöver är en bild som Riksförbundet FUB kan bekräfta. Förslaget att skriva in ansvarig läkare i en samordnad individuell plan är väsentligt för att personal inom socialtjänsten ska ha ansvarsfrågan klar. Konflikter mellan kommunala företrädare och personal i sluten vård om vad som är patientens bästa är också en viktig fråga som är svår att lösa via lagstiftning.

Utredningen skriver att behovet av en skriftlig information har lyfts fram då ”många patienter identifieras ha kognitiv svikt och att närstående med flera blir hjälpa av att skriftligt få ta del vad som planerats för den äldre”. I andra delar av utredningen tas åter igen skriftlig information upp som en viktig punkt och utredningen pekar på forskning som visar på en signifikant skillnad mellan upplevd given och mottagen patientrelaterad information mellan sjukvårdsvårdspersonal och patienter.

Riksförbundet FUB håller med om att utgångspunkten alltid ska vara skriftlig information till patienten och då i enlighet med föreslagna ändringar i patientlagen, det vill säga t.ex. som Riksförbundet FUB skrivit i sitt remissvar att information ska vara på lättläst för personer med kognitiva funktionsnedsättningar.. I Sverige uppskattas en fjärdedel av befolkningen ha kognitiva funktionsnedsättningar av olika tillfälliga eller kroniska tillstånd, t.ex. utvecklingsstörning, nyanlända invandrare, hjärnskador i samband med trafikolycka, utbrändhet eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. För att uppnå en jämlik vård och tillgänglig information på lika villkor för alla oavsett funktionsnedsättning eller inte så måste all information och vård anpassas i syfte att neutralisera alla funktionshinder som uppstår i närmiljön och omgivningen för denna målgrupp. I denna grupp finns det även en del som inte kan ta till sig skriftligt material och då skulle material i ljud eller film kunna vara alternativexempel.

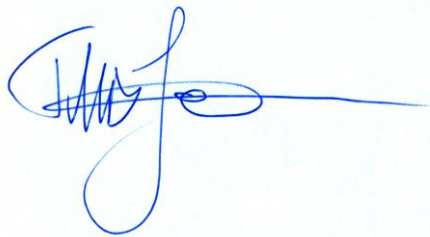
Utredningen beskriver tydligt den komplexitet som råder i samband med utskrivningar från sluten vård. Riksförbundet FUB kan bara bekräfta bilden av att t.ex. kommunerna ofta inte alltid har omedelbar kompetens för den svårighetsgrad eller omfattning som krävs i omvårdnaden när en patient skrivs ut från sluten vård och snabbt t.ex. måste utbilda ny personal. För att inte nämna de oflexibla långdragna utrednings- och handläggningsmetoder som används inom socialtjänsten vilket inte är bra för patientsäkerheten och som i sin tur kan orsaka svår ohälsa i form av stress och ångest även bland närstående och personal inom socialtjänsten.

Utredningen tar upp många intressanta förslag på flexibla tillämpade modeller inom olika områden i samband med utskrivning i vissa kommuner och länder, bland annat från Norge och Riksförbundet FUB skulle därför önska att Regeringen inom en snar framtid upprättar en utredning för att fortsätta arbetet med vidareanalys av dessa och angivna förslag på effektiva modellösningar som ska tillämpas. Utredningens förslag om att ansvaret i framtiden för tiden mellan utskrivning och innan den enskilde får en insats verkställd inom t.ex. socialtjänsten, skulle kunna föras in i hälso- och sjukvårdslagen är också en intressant aspekt för att garantera patienterna omedelbar vård- och omsorg. Riksförbundet FUB ifrågasätter dock detta ur en kontinuitetsaspekt för den enskilde och håller med om att kommunerna skulle kunna utföra vård och omsorg i den enskildes hem i de fall

patienten vill. Kontinuitet är oerhört viktigt för personer med t.ex. utvecklingsstörning och autism. Det är patientsäkert att en myndighet som inte har delegerat beslutsfattande av t.ex. korttidsboende utanför kontorstid och långhelger bidrar till långa ledtider.

Utredningen övervägde om det är möjligt att tydligt urskilja olika patientgrupper där det alltid ska skickas ett inskrivningsmeddelande och nämner då till exempel patienter med utvecklingsstörning. Riksförbundet FUB utgår ifrån att utredningen menar personer som har en diagnosticerad utvecklingsstörning men skulle önska att lagstiftningen lämnade utrymme även för personer som inte har ett utfärdat skriftligt diagnosintyg men uppenbarligen har kognitiva svårigheter och kan misstänkas ha en utvecklingsstörning eller ännu hellre en mer generaliserande term skulle vara att föredra. Vidare anser Riksförbundet FUB att utredningens fråga ifall inskrivningsmeddelande alltid ska skrivas och skickas till kommunen/vårdgivare om patienten som hamnar i sluten vård har en utvecklingsstörning eller LSS-insats, alltid måste föregås av inhämtande av patientens samtycke, om patienten kan lämna samtycke dvs.

För Riksförbundet FUB

Thomas Jansson
Ordförande

Maria Sundström
Kanslichef

Riksförbundet för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning (FUB)